

Sygn. akt XI GC 728/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 listopada 2016 r.

Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie, Wydział XI Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSR Jakub Idziorek

Protokolant: Wiktoria Skulska

po rozpoznaniu w dniu 27 października 2016 r.

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. na rzecz pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. kwotę 2417 zł (dwa tysiące czterysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt XI GC 728/15

UZASADNIENIE

W dniu 9 października 2014 r. powódka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. kwoty 20 336,64 zł z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu. W uzasadnieniu wskazano, że powódka wykonał dla pozwanej przewóz międzynarodowy, za który pozwana nie zapłaciła.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, a nadto podniosła zarzut potrącenia. W uzasadnieniu pozwana wskazała, że powódka nie wykonała należycie zobowiązania. Wyjaśniła, że po zgłoszeniu reklamacji, obciążyła powódkę kwotą 4.800 EUR, wstawiając notę obciążeniową. Zaznaczyła, że dokonała potrącenia wzajemnych wierzytelności stron. Podniosła, że powódka korzystała z usług przewoźnika sukcesywnego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 29.01.2014 r. pozwana zleceniem nr (...) zleciła powódcie przewóz towarów na trasie B. – C. – Ż.. Załadunek towaru miał się odbyć 30.01.2014 r. o godzinie 14:00, a rozładunek – 3 lutego 2014 r. Fracht ustalono na 4.800 euro netto, miał być płatny w terminie 45 dni od otrzymania dokumentów transportowych.

Zgodnie warunkami umowy – bez zgody zleceniodawcy na piśmie, wysłanej tą samą drogą co zlecenie, w przypadku:

a) niepodstawienia auta w wyznaczonym terminie na załadunek,

b) niezaladowania rodzaju / ilości towaru według zlecenia,

c) anulacji zlecenia,

zleceniodawca zastrzega sobie prawo do obciążenia zleceniobiorcy karą umowną w wysokości frachtu.

W wypadku niewykonania zlecenia zgodnie z jego warunkami zleceniodawca zastrzega sobie prawo naliczenia kary umownej w wysokości frachtu. Niezależnie od kar umownych zleceniodawcy przysługuje prawo do dochodzenia pełnej wysokości szkody.

Zleceniobiorcę obowiązywał całkowity zakaz podwykonawstwa.

Dowód:

- zlecenie transportowe nr (...), k. 10.

W dniu 30.01.2014 r. powódka zleceniem nr (...) zleciła P. S. przewóz towarów na trasie B. – C. – Ż.. Załadunek towaru miał się odbyć 30.01.2014 r. o godzinie 11:00, a rozładunek – 3 lutego 2014 r. o godzinie 8:00. Fracht ustalono na 4.550 euro netto, miał być płatny w terminie 45 dni od doręczenia zleceniodawcy faktury VAT wraz z kompletem dokumentów. Ponadto w zleceniu wskazano, że przewoźnik zobowiązany jest do pisemnego potwierdzenia przyjęcia zlecenia w terminie 1 godzin od chwili jego wysłania. Umowę zlecenia uznaje się za zawartą z chwilą przystąpienia przewoźnika do jej realizacji. Brak odmowy w ciągu 1 godziny traktowany jest jako wiążące przyjęcie zlecenia.

Dowód:

- zlecenie transportowe, k. 8 – 9.

Przewóz wykonał P. S.. Towar załadowano 31.01.2014 r. o godz. 15:17, a rozładowano 5.02.2014.

Dowód:

- dokument CMR, k. 13, 72,

- korespondencja, k. 73 – 76, 79,

- zeznania świadka B. K., k. 82 – 83.

Na skutek opóźnienia kontrahent pozwanej obciążył ją kwotą 6.500 EUR tytułem kosztów.

Dowód:

- korespondencja, k. 73 – 76, 79,

- zeznania świadka B. K., k. 82 – 83,

- zeznania strony pozwanej M. K., k. 83.

W dniu 31 stycznia 2014 r. P. S. wystawił fakturę z tytułu usług transportowych nr (...)/2014 r. na kwotę 10.143,49 zł brutto oraz usługę transportową nr (...) na kwotę 23.709,57 zł brutto; płatną w terminie 45 dni.

Dowód:

- faktura, k. 11.

Pismem z dnia 21 lutego 2014 r. pozwana wobec powódki złożyła zgłoszenie reklamacyjne w związku ze spóźnieniem na miejsce rozładunku.

W dniu 1 kwietnia 2014 r. pozwana wstawiła powódce notę obciążeniową na kwotę 4.800 EUR tytułem kosztów spóźnienia na rozładunek w zleceniu nr (...).

Dowód:

- pismo, k. 14,
- nota obciążeniowa, k. 43.

W dniu 13 marca 2014 r. powódka wystawiła pozwanej fakturę VAT nr (...) na kwotę 4.800 EUR netto (5.904 euro brutto) tytułem usługi transportowej, płatną w terminie 45 dni.

Dowód:

- faktura VAT, k. 7.

Pismem z dnia 8 kwietnia 2014 r. pozwana złożyła wobec powódki oświadczenie o potrąceniu wzajemnych należności stron wynikających noty obciążeniowej nr NO PL 1/04/2014 (na kwotę 4.800 EUR) z fakturą VAT (...) (na kwotę 5.904 EUR).

Dowód:

- oświadczenie, k. 52.

Pismem z dnia 9 maja 2014 r. powódka poinformowała pozwaną, że nie wyraża zgody na zapłatę noty obciążeniowej wystawionej w związku z ze spóźnieniem.

Dowód:

- pismo, k. 15.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się w całości nieuzasadnione.

Powódka wywodzi swoje roszczenie z umowy zawartej z pozwaną. Była to umowa przewozu, której elementy istotne określa art. 774 k.c., w myśl którego przez umowę przewozu przewoźnik zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, do przewiezienia, za wynagrodzeniem, osób lub rzeczy, a szczegółowe prawa i obowiązki stron reguluje konwencja genewska o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) z 19 maja 1956 r. (Dz.U. 1962 Nr 49 poz. 238). Zgodnie bowiem z art. 1 ust. 1 konwencji akt ten stosuje się do wszelkiej umowy o zarobkowy przewóz drogowy towarów pojazdami, niezależnie od miejsca zamieszkania i przynależności państwowej stron, jeżeli miejsce przyjęcia przesyłki do przewozu i miejsca przewidziane dla jej dostawy, stosownie do ich oznaczenia w umowie, znajdują się w dwóch różnych krajach, z których przynajmniej jeden jest krajem umawiającym się.

Zawarcie umowy przewozu nie było kwestionowane przez stronę pozwaną, nadto fakty te wynikały z przedłożonych przez strony dokumentów – w tym od pochodzących od pozwanej. Pozwana powołała się natomiast na potrącenie z frachtu kary umownej – za opóźnienie w dostawie towaru.

Zgodnie z art. 498 k.c. gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są

pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej. Potrącenia dokonywa się przez oświadczenie złożone drugiej stronie. Oświadczenie ma moc wsteczną od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe (art. 499 k.c.)

Do oświadczeń o potrąceniu ma pełne zastosowanie art. 60 k.c., a więc wola osoby dokonującej potrącenia może być wyrażona przez każde jej zachowanie, byleby ujawniało ono tę wolę - sposób dostateczny (M. Pyziak-Szafnicka, Potrącenie w prawie cywilnym, Zakamycze 2002, s. 215-218). Doniosłość skutków oświadczenia o potrąceniu wymaga, aby z oświadczenia, wyrażającego wolę potrącenia, wynikało jednoznacznie, jakie wzajemne wierzytelności mają podlegać kompensacie.

W niniejszej sprawie pozwana przedłożyła dokument zatytułowany „potrącenie”, wraz z dowodem nadania go stronie pozwanej. Treść dokumentu oraz fakt, że powódka nie kwestionowała jego otrzymania, pozwala na przyjęcie, iż pozwana złożyła oświadczenie o potrąceniu przed wszczęciem postępowania.

Jednakże, z uwagi na treść Konwencji CMR, przed uznaniem skuteczności oświadczenia o potrąceniu, należy ustalić, czy kara zastrzeżona w zleceniu transportowym jest zgodna z postanowieniami Konwencji. Według art. 17 ust. 1 konwencji przewoźnik odpowiada m. in. za opóźnienie dostawy, zaś zgodnie z art. 19 konwencji opóźnienie terminu dostawy ma miejsce m. in. wówczas, kiedy towar nie został dostarczony w umówionym terminie. Art. 23 ust 5 stanowi, że w razie opóźnienia dostawy, jeśli osoba uprawniona udowodni, że wynikała stąd dla niej szkoda, przewoźnik obowiązany jest zapłacić odszkodowanie, które nie może przewyższyć kwoty przewoźnego. Natomiast z art. 41 ust 1 wynika, że nieważna i pozbawiona mocy jest każda klauzula, która pośrednio lub bezpośrednio naruszałaby postanowienia niniejszej Konwencji. Nieważność takich klauzul nie pociąga za sobą nieważności pozostałych postanowień umowy. Te uregulowania oznaczają, że o ile chodzi o przewozy podlegające Konwencji CMR odpowiedzialność odszkodowawcza przewoźnika za opóźnienie w przewozie jest ściśle związana z poniesioną przez uprawnionego szkodą, której wysokość uprawniony musi udowodnić. Jest to konstrukcja odmienna i korzystniejsza dla przewoźnika niż konstrukcja kary umownej, która stanowi zryczałtowane odszkodowanie, niezależne od wysokości poniesionej szkody i nie wymagające wykazania faktu poniesienia szkody.

Po pierwsze, zatem, pozwana obowiązana była wykazać, że towar nie został dostarczony w umówionym terminie. Okoliczność ta została przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością udowodniona. Fakt opóźnienia w przewozie wynika bowiem z zeznań świadków oraz z dokumentu – listu przewozowego. Opóźnienie było znaczne i wyniosło 2 dni. Co więcej powódka naruszyła również postanowienia umowy zakazujące podwykonawstwa, gdyż wykonanie całości umowy zleciła P. S. na mocy odrębnego zlecenia spedycyjnego opiewającego na identyczny przedmiot.

Po drugie, obowiązkiem pozwanej było wykazanie rzeczywistego rozmiaru szkody. Wysokość poniesionej przez pozwaną szkody sąd ustalił w oparciu o zeznania świadków oraz o korespondencję z komunikatora TRANS.

Zgodnie z zeznaniami B. K., w wyniku opóźnienia kontrahent pozwanej stracił możliwość dalszego współpracowania z firmą w Polsce, a pozwana straciła możliwość dalszego współpracowania z rzeczonym kontrahentem. M. K. zeznał natomiast, że pozwana została obciążona przez kontrahenta kosztami, zaś kwota 6500 EUR to część kosztów jakie kontrahent pozwanej poniósł w związku z opóźnieniem. Dodał, że w związku z opóźnieniem powstały łącznie koszty rzędu kilkunastu tysięcy Euro. Wyjaśnił, że pozwana utraciła kontakt z klientem z Hiszpanii. Zaznaczyć należy, iż Sąd dokonuje ustalenia stanu faktycznego nie na podstawie jednostkowych dowodów, ale na podstawie całokształtu materiału dowodowego. Zestawienie ww. dowodów pozwalało Sądowi na ustalenie, że pozwana poniosła rzeczywistą szkodę przenoszącą kwotę 6.500 EUR w związku z czym była uprawniona do nałożenia na powódkę kary umownej w tej wysokości, a w konsekwencji – do potrącenia swojej wierzytelności z wierzytelnością powódki.

Wyżej wskazana kwota przewyższa kwotę przewoźnego (4800 EUR netto). A zatem pozwana była uprawniona do obciążenia powódki karą umowną w kwocie równej kwocie frachtu. W konsekwencji – pozwana była uprawniona

do potrącenia swojej wierzytelności z wierzytelnością powódki, co prowadziło do umorzenia obu wierzytelności do wysokości 4.800 EUR.

Mając na uwadze powyższe, powództwo podlegało oddaleniu.

Stan faktyczny ustalono na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach, których wiarygodność nie budziła wątpliwości, zeznań świadków i zeznań strony pozwanej, a także twierdzeń stron, zawartych w pismach procesowych.

Marginalnie należy zaznaczyć, że Sąd pominął dowód z zeznań świadka B. L. jako spóźniony świetle art. 217 § 2 k.p.c. Wniosek o przeprowadzenie dowodu powinien być złożony wraz z pierwszym pismem w sprawie, zaś strona powodowa nie wykazała, że konieczność zgłoszenia wniosku dowodowego wynikała dopiero w trakcie postępowania.

Sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji (art. 108 § 1 k.p.c.). Powódka przegrała proces w całości i obowiązana jest do zwrotu pozwanej celowych kosztów procesu (art. 98 k.p.c.). Na koszty procesu po stronie pozwanej składa się kwota 2400 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego i opłata skarbową w kwocie 17 złotych. Wynagrodzenie pełnomocnika Sąd ustalił zgodnie z treścią § 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

25.11.2016